

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL BIOLOGINIO SAUGUMO PRIEMONIŲ REIKALAVIMŲ KAILINIŲ GYVŪNŲ
LAIKYMO VIETOSE PATVIRTINIMO**

2015 m. gegužės 19 Nr. B1-432
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 9 punktu ir atsižvelgdamas į gyvūnų užkrečiamųjų ligų plitimo riziką:

1. T v i r t i n u pridedamus Biologinio saugumo priemonių reikalavimus kailinių gyvūnų laikymo vietose.
2. P a v e d u:
 - 2.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritoriniams padaliniais;
 - 2.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį ir Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriui.
3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2015 m. lapkričio 1 d.

Direktorius pavaduotojas,
pavaduojantis direktorių

Vidmantas Paulauskas

PATVIRTINTA
Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos direktoriaus 2015 m. gegužės 19 d.
įsakymu Nr. B1-432

BIOLOGINIO SAUGUMO PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI KAILINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO VIETOSE

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biologinio saugumo priemonių reikalavimai kailinių gyvūnų laikymo vietose (toliau – Reikalavimai) nustato minimalias biologinio saugumo priemones, taikomas kailinių gyvūnų laikymo vietose siekiant užtikrinti kailinių gyvūnų sveikatingumą, pareigas kailinių gyvūnų laikytojams, reikalavimus darbuotojams, lankytojams ir kailinių gyvūnų laikymo vietoms.

2. Reikalavimai taikomi kailinių gyvūnų laikytojams, kurie pagal Kailinių gyvūnų laikymo reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. B1-970 „Dėl Kailinių gyvūnų laikymo reikalavimų patvirtinimo“, 6 punktą turi būti registruoti.

3. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

3.1. **Kailinis gyvūnas** – gyvūnas, laikomas ir (ar) veisiamas kailiui.

3.2. **Kailinio gyvūno laikymo įranga** (toliau – laikymo įranga) – narvas, aptvaras, voljeras, gardas ar kita kailiniam gyvūnui laikyti tinkama įranga.

3.3. **Kailinių gyvūnų karantinavimas** – grupės kailinių gyvūnų atskyrimas nuo kitų kailinių gyvūnų siekiant juos tam tikrą laiką stebėti, tirti, prireikus ir gydyti.

3.4. **Kailinių gyvūnų laikymo patalpa** (toliau – laikymo patalpa) – patalpa, kurioje nuolat auginami ir (arba) laikomi kailiniai gyvūnai.

3.5. **Kailinių gyvūnų laikymo vieta** (toliau – laikymo vieta) – pastatas, jo dalis ar kitas statinys arba, jei gyvūnai laikomi lauke, bet kuri vieta, kur kailiniai gyvūnai yra laikomi ir (ar) veisiami.

3.6. **Kailinių gyvūnų laikymo vietos lankytojas** (toliau – lankytojas) – fizinis asmuo, kuris nėra kailinių gyvūnų laikymo vietos darbuotojas ir kuris kailinių gyvūnų laikymo vietoje lankosi pažintiniais, darbo, kontrolės ar kitais tikslais.

3.7. **Kailinių gyvūnų laikytojas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra kailinių gyvūnų savininkas ar juos laiko atlygintinai ar neatlygintinai.

3.8. **Kailinių gyvūnų užkrečiamoji liga** – klinikinė arba neklinikinė infekcija, kurios vienas ar daugiau etiologinių veiksnių yra kailiniuose gyvūnuose.

3.9. Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nurodytas Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 2 straipsnyje.

4. Biologinio saugumo rizikos veiksniai:

4.1. darbuotojai, lankytojai;

4.2. transporto priemonės, patenkančios į laikymo vietą;

4.3. pašarai ir vanduo, kuriais šeriami ir girdomi kailiniai gyvūnai;

4.4. laikymo įranga, įrankiai ir kiti galimai užkrėsti užkrečiamųjų ligų sukėlėjais daiktai, patenkantys į laikymo vietą ar patalpas;

4.5. laukiniai, bešeimininkiai ir bepriežiūriai gyvūnai;

4.6. kailinių gyvūnų gaišenos ir joms laikyti skirti įrenginiai (pvz., konteineriai), šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo įmonės transporto priemonės;

4.7. graužikai ir kiti kenkėjai;

4.8. ventiliacijos sistemos;

4.9. mėšlo šalinimo sistemos ir mėšlas;

4.10. kailiniai gyvūnai, įvežami į laikymo vietą ar patalpas.

II SKYRIUS

KAILINIŲ GYVŪNŲ LAIKYTOJO PAREIGOS

5. Kailinių gyvūnų laikytojas privalo:

5.1. įtaręs, kad jo laikomi kailiniai gyvūnai serga užkrečiamąja liga, nedelsiant pranešti privačiam veterinarijos gydytojui, o įtaręs, kad jo laikomi kailiniai gyvūnai serga ypač pavojinga gyvūnų užkrečiamąja liga, nedelsiant pranešti ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) teritoriniam padaliniui, kurios kontroliuojamoje teritorijoje yra laikymo vieta, pradėti laikymo vietoje taikyti būtinas biologinio saugumo priemones, padedančias užkirsti kelią ligos sukėlėjų išplitimui;

5.2. sudaryti sąlygas veterinarijos gydytojui apžiūrėti kailinius gyvūnus, juos vakcinuoti, imti kraujo ar kitus mėginius laboratoriniams tyrimams ir taikyti kitas veterinarines priemones;

5.3. kailinių gyvūnų vakcinavimo planus (programas) suderinti su atitinkamu VMVT teritoriniu padaliniu, kaip nustatyta Užkrečiamųjų ligų kontrolės programos, patvirtintos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. B1-281 „Dėl gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės“, 29 punkte;

5.4. užtikrinti, kad kailiniams gyvūnams gydyti, vakcinuoti būtų naudojami tik Veterinarinių vaistų registre įregistruoti veterinariniai vaistai. Autogenines veterinarines vakcinas ir neregistruotus veterinarinius vaistus leidžiama naudoti kailiniams gyvūnams tik Neregistruotų Lietuvos Respublikoje veterinarinių vaistų laikino įvežimo ir naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. B1-575 „Dėl Neregistruotų Lietuvos Respublikoje veterinarinių vaistų laikino įvežimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka;

5.5. užtikrinti, kad laikymo vietoje būtų reguliariai naikinami graužikai ir kiti kenkėjai;

5.6. informuoti darbuotojus, kad jie nesilankytų kitose laikymo vietose, lapių ar usūrinių šunų medžioklėse ir pirminio apdorojimo vietose, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo vietose;

5.7. registruoti lankytojus atitinkamame žurnale ar kompiuterinėje laikmenoje;

5.8. užtikrinti šių Reikalavimų nuostatų laikymąsi.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI LAIKYMO VIETOMS

6. Siekiant užtikrinti, kad į laikymo vietą ir aplink ją esančią teritoriją nepatektų bešeimininkiai, bepiežiūriai ar laukiniai gyvūnai, laikymo vieta ir aplink ją esanti teritorija turi būti aptverta fiziniu barjeru (mediniu, elektriniu ar kt. aptvaru). Laikymo vieta ir patalpos bei teritorija turi būti reguliariai tvarkomos, jose neturi būti laikomi pašaliniai (su kailinių gyvūnų laikymu nesusiję) daiktai, kurie gali sudaryti galimybes veistis graužikams.

7. Laikymo vieta turi būti įrengta taip, kad:

7.1. būtų galima kontroliuoti transporto priemonių ir asmenų patekimą į teritoriją ir laikymo patalpas;

7.2. į teritoriją įvažiuojančios transporto priemonės ratus galima būtų išdezinfekuoti užpurškiant ant jų autorizuotus veterinarinius biocidinius produktus (toliau – dezinfekcinės medžiagos) ir (arba) į ją įvažiuojanti transporto priemonė turėtų pervažiuoti dezinfekcinį barjerą, pripildytą dezinfekcinių medžiagų, kurios esant temperatūrai, nurodytai gamintojo instrukcijoje, neužšals ir kurių rekomenduojama koncentracija, nurodyta gamintojo instrukcijoje, išsilaikys. Siekiant tinkamai išdezinfekuoti dezinfekcinėmis medžiagomis transporto priemonės ratų paviršių, transporto priemonės ratai dezinfekciniame barjere turi apsisukti mažiausiai 1,5 karto;

7.3. darbuotojai ir lankytojai įeiti į laikymo vietą ir patalpas bei teritoriją ir išeiti iš jų tik per tam skirtą įėjimo / išėjimo punktą, kuriame turi būti įrengtos persirengimo patalpos. Persirengimo patalpose turi būti įrengti dušai, kuriuose turi būti šiltas vanduo, pakankamai higienos priemonių ir

rankšluosčių. Visiems darbuotojams ir lankytojams turi būti sudaryta galimybė nusiprausti rankas, persirengti darbiniais ar specialiais drabužiais ir persiauti darbiniais ar specialiais batais. Darbuotojų ir lankytojų drabužiai ir batai, su kuriais einama į laikymo patalpas, turi būti švarūs, drabužiai – reguliariai skalbiami, batai – reguliariai valomi ir dezinfekuojami;

7.4. įeinant į ją ar išeinant iš jos darbuotojai ir lankytojai negalėtų išvengti perėjimo per dezinfekcinius kilimėlius, užpildytus dezinfekcinėmis medžiagomis pagal gamintojo instrukciją.

8. Reikalavimų 7.2 ir 7.3 papunkčių nuostatos yra rekomendacinio pobūdžio ir pasirenkamos vykdyti kailinių gyvūnų laikytojo nuožiūra.

IV SKYRIUS

KAILINIŲ GYVŪNŲ ATVEŽIMAS IR IŠVEŽIMAS IŠ LAIKYMO VIETOS

9. Kailiniai gyvūnai į laikymo vietą atvežami ir iš jos išvežami transporto priemonėmis, skirtomis kailiniams gyvūnams pervežti, tinkamai išvalytomis bei išdezinfekuotomis, kaip nustatyta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 7 d. įsakyme Nr. B1-664 „Dėl transporto priemonių, kuriomis vežami gyvūnai, valymo, plovimo ir dezinfekavimo“.

10. Draudžiama kailinius gyvūnus iš parodų, aukcionų arba kitų masinio susibūrimo vietų atvežti į laikymo vietą, išskyrus atvejus, kai jie atvežami į kailinių gyvūnų karantinavimo patalpas ar įrangą, įrengtą atokiau nuo pagrindinių laikymo patalpų ar įrangos. Į karantinavimo patalpas ar įrangą atvežti kailiniai gyvūnai turi būti karantinuojami ne mažiau kaip 30 dienų.

11. Leidžiama į laikymo vietą atvežti iš kitų laikymo vietų tik sveikus kailinius gyvūnus.

V SKYRIUS

REIKALAVIMAI DARBUOTOJAMS IR LANKYTOJAMS

12. Darbuotojai, dirbantys su kailiniais gyvūnais, privalo:

12.1. prieš darbą persirengti darbiniais ar specialiais drabužiais ir persiauti darbiniais ar specialiais batais;

12.2. po darbo ir (arba) darbo metu laikinai išėję iš laikymo patalpų sudėti naudotus drabužius ir batus į tam nustatytą vietą.

13. Darbuotojams, lankytojams draudžiama lankytis laikymo vietose, jei per praėjusias 48 valandas jie lankėsi kitose laikymo vietose, lapių ar usūrinių šunų medžioklėse ar pirminio apdorojimo vietose, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo vietose. Kiekvienas asmuo, norintis patekti į laikymo vietą, privalo apie lankymąsi per praėjusias 48 valandas kitose laikymo vietose, lapių ar usūrinių šunų medžioklėse ar pirminio apdorojimo vietose, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo vietose informuoti kailinių gyvūnų laikytoją ar atsakingą asmenį, kuris priima sprendimą dėl asmens patekimo į laikymo vietą.

14. Darbuotojams, turėjusiems tiesioginį ar netiesioginį sąlytį su kailinių gyvūnų gaišenomis ar joms laikyti skirtais įrenginiais ir (ar) šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo įmonės transporto priemone ar jos vairuotoju, draudžiama įeiti į laikymo patalpas prieš tai nepersiavus nešvarių darbinių batų ir nepersirengus nešvarių darbinių drabužių.

15. Lankytojams:

15.1. draudžiama lankytis laikymo vietoje be kailinių gyvūnų laikytojo ar atsakingo asmens leidimo;

15.2. gavusiems kailinių gyvūnų laikytojo ar atsakingo asmens leidimą patekti į laikymo vietą, privaloma prieš patenkant į laikymo vietą persirengti darbiniais ar specialiais drabužiais ir persiauti darbiniais ar specialiais batais;

15.3. išeinant iš laikymo vietų, privaloma persirengti naudotus darbinius ar specialius drabužius ir persiauti darbinius ar specialius batus.

VI SKYRIUS

ŠALUTINIŲ GYVŪNINIŲ PRODUKTŲ TVARKYMAS

16. Kailinių gyvūnų laikytojas turi užtikrinti, kad:

16.1. laikymo vietoje susidarę šalutiniai gyvūniniai produktai būtų tvarkomi pagal 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (OL 2009 L 300, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1385/2013 (OL 2013 L 354, p. 86), ir 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą (OL 2011 L 54, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. sausio 6 d. Komisijos reglamentu (ES) 2015/9 (OL 2015 L 3, p. 10), nuostatas;

16.2. kailinių gyvūnų gaišenos būtų bent vieną kartą per dieną pašalinamos iš laikymo patalpos ar įrangos ir sukraunamos į gaišenos laikyti skirtus įrenginius (pvz., konteinerius), laikomus ir saugomus kailinių gyvūnų laikytojo nustatytoje vietoje. Gaišenos laikyti skirti įrenginiai turi būti paženklinami reglamento (ES) Nr. 142/2011 VIII priedo II skyriuje nustatyta tvarka;

16.3. mėšlas būtų reguliariai šalinamas iš laikymo įrangos ir patalpų;

16.4. laikymo vietoje naudojama transporto priemonė gaišenos laikyti skirti įrenginiai būtų vežami ir pakraunami į šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo įmonės transporto priemonę taip, kad ši neįvažiuotų į laikymo vietą;

16.5. laikymo vietoje naudojama transporto priemonė, kuria gaišenos laikyti skirti įrenginiai vežami ir pakraunami į šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo įmonės transporto priemonę, būtų kiekvieną kartą po jos naudojimo išplauta ir išdezinjekuota kailinių gyvūnų laikytojo nustatytoje plovimo ir dezinfekavimo vietoje, kuri turi būti atitinkamai įrengta ir paženklinta.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. VMVT teritoriniai padaliniai kontroliuoja šių Reikalavimų vykdymą. Reikalavimų 13 punkte ir 15.1 papunktyje nustatyti draudimai netaikomi valstybinę veterinarinę kontrolę vykdančioms pareigūnams ar kitiems VMVT pareigūnams, atvykstantiems į laikymo vietą darbo tikslais, Taip pat Europos Sąjungos pareigūnams, vertinantiesiems Reikalavimų įgyvendinimą.

18. Kailinių gyvūnų laikytojai laikymo vietose gali taikyti griežtesnes biologinio saugumo priemones, negu nurodyta šiuose Reikalavimuose.

19. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Reikalavimų nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

20. VMVT teritorinių padalinių sprendimai, kontroliuojančių pareigūnų veiksmai vykdančią Reikalavimų nuostatų įgyvendinimo kontrolę gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
